

DOI: 10.34921/amj.2023.2.013

L.Z.Məmmədli

**ENDOMETRİUM PATOLOGİYALARININ SONOQRAFİK GÖSTƏRİCİLƏRİNİN
MÜASİR MEYARLARI***Azərbaycan Tibb Universitetinin II Mamalıq və Ginekologiya kafedrası, Bakı, Azərbaycan*

Məqalədə endometrium patologiyalarının sonoqrafik əlamətlərini öyrənmək məqsədilə aparılmış tədqiqat işi haqqında məlumat verilmişdir.

Tədqiqata yaşı 40-dan 65-ə qədər olan 113 qadın daxil edilmişdir. Müayinə olunan pasiyentlərdən 78 (69,0%) qadın premenopauzal (1-ci qrup), 35 (31,0%) qadın postmenopauzal dövrdə (2-ci qrup) olmuşdur. Pasiyentlərin əsas şikayəti müxtəlif intensivliyə və davametmə müddətinə malik olan anormal uşaqlıq qanaxması idi. Bütün pasiyentlər çanaq orqanlarının ultrasəs müayinəsi də daxil olmaqla kompleks müayinələrdən keçirildi. Uşaqlığın selikli qişası beynəlxalq endometrium şiş analizi qrupu (International Endometrial Tumor Analysis Group - IETA) tərəfindən qəbul olunan meyarlara əsasən qiymətləndirildi: endometrium polipi 47 (41,6%), uşaqlıq mioması 67 (59,3%), adenomioz əlamətləri 26 (23,0%) pasiyentdə aşkar edilmişdir. Endometrium patologiyalarının diaqnostikasında ultrasəs müayinəsinin həssaslığı 72,1%, spesifikliyi isə 87,8% təşkil etmişdir.

Tədqiqatın nəticələri göstərmişdir ki, ultrasəs müayinəsi zamanı endometriumun tək qalınlığının yox, eyni zamanda strukturunda olan dəyişikliklərin diaqnostik qiymətləndirilmədə əhəmiyyəti vardır. Uşaqlıqdaxili patologiyaların aktiv aşkarlanması üçün pre- və postmenopauzal yaşda olan bütün pasiyentlər skrining ultrasəs müayinəsindən keçməlidirlər.

Açar sözlər: premenopauza, postmenopauza, endometrium

Ключевые слова: пременопауза, постменопауза, эндометрий

Key words: premenopause, postmenopause, endometrium

Əsas klinik təzahürü anormal uşaqlıq qanaxmaları olan endometrium patologiyalarının diaqnostikası müasir dövrdə də aktual problemlərdən biri hesab edilir. Pre- və postmenopauzal qadınlarda endometrium xərçəngi riskinin yüksək olduğunu nəzərə alaraq, bu dövrdə hiperplastik proseslərin vaxtında aşkar edilməsi xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Uşaqlıq qanaxması olan pasiyentlərin müalicə taktikasının müəyyən edilməsində endometriumun patoloji proseslərinin diaqnozunu dəqiqləşdirilməsi vacibdir. Anormal uşaqlıq qanaxmalarına səbəb olan əsas orqanik patologiyalar endometriumun hiperplastik prosesləri, miomalılar, adenomioz və endometrium xərçəngidir [1, 2, 3].

Endometriumun patoloji proseslərinin diaqnostikasında həlledici üsul, endometriumun morfostruktur dəyişikliklərinin xarakterini təyin etməyə imkan verən histoloji analizdir. Buna baxmayaraq, uşaqlıqdaxili patologiyaların diaqnostikasına çox vaxt ilkin müayinə üsulu

kimi qeyri-invaziv üsullardan istifadə edilir. Kiçik çanağın transvaginal ultrasəs müayinəsi endometrium patologiyalarının diaqnostikasında əsas üsullardan biri kimi tanınır. Endometriumun bu vizualizasiya üsulu kifayət qədər effektiv, yerinə yetirilməsi asan, qeyri-invazivdir, bu da bəzi aqressiv invaziv diaqnostik prosedurların istifadəsindən yayınmağa imkan verir [4]. Son illərdə endometrium patologiyaları olan pasiyentlərin müayinələrinin standartlaşdırılması (International Endometrial Tumor Analysis Group - IETA) üzrə beynəlxalq mütəxəssis qruplarının işinin çoxsaylı nəticələri dərc edilmişdir. İETA qrupu endometriumun qalınlığı, exogenliyi, həmcinsliyi, orta xətti, endometrium-miometrium keçid zonası, uşaqlıqdaxili mayenin miqdarı və xarakteri meyarlarına əsasən endometrium patologiyalarının diaqnozunu dəqiqləşdirməyi təklif etmişdir [5, 6, 7].

Tədqiqat işi qadınlarda pre- və postmenopauzal endometrium patologiyalarının diaqnos-

tikasında ultrasəs müayinəsi üsulunun müasir kriteriyalara əsasən effektivliyini qiymətləndirməkdən ibarət olmuşdur.

Tədqiqatın material və metodları. Tədqiqat 2018-2020-ci illərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə klinikasında və Kliniki Tibbi Mərkəzin Ginekologiya şöbəsində aparılmışdır. Tədqiqata 113 pre- və postmenopauzal yaşda olan qadın daxil olmuşdur. Pasiyentlərin tibbi yardım üçün müraciət etmələrinin əsas səbəbi müxtəlif intensivlikdə olan və müxtəlif müddətdə davam edən anormal uşaqlıq qanaxmaları olmuşdur. Tədqiqata yaşı 40-dan 65-ə qədər (orta hesabla $50,9 \pm 6,7$ yaş) olan 113 qadın daxil edilmişdir. Onlardan 78 nəfəri (69,0%) premenopauzal (1-ci qrup), 35 nəfəri (31,0%) postmenopauzal dövrdə (2-ci qrup) olanlar idi. Tədqiq edilən hər iki qrup üçün daxiledilmə meyarı olaraq yaş dövrü, xaricedilmə meyarı olaraq süni menopauza əsas tutulmuşdur.

Bütün pasiyentlər çanaq orqanlarının ultrasəs müayinəsi də daxil olmaqla kompleks müayinələrdən keçirilmişdir. Kiçik çanaq orqanlarının exoqrafik müayinəsi Sonoscape SSI 6000 cihazının transvaginal ötürücüsündən (6,5 MHz) istifadə edilərək aparılmışdır. Menstruasiya funksiyası saxlanılan qadınlarda genital orqanlarının ultrasəs müayinəsi menstruasiya dövrünün 5-7-ci günündə, postmenopauzal qadınlarda isə istənilən gündə aparılmışdır. Müayinə olunan pasiyentlərin heç birində əvvəllər uşaqlıqdaxili patologiyalar olmayıb və bütün əvvəlki sonoqramlar yaş normasına uyğun olub. Uşaqlığın uzunluğunun və qalınlığının ölçüləri onun boylama kəsikdə ölçülməsi ilə əldə edilmişdir. Uşaqlığın uzunluğu onun dibinin ən uzaq nöqtəsindən uşaqlıq boyununun daxili dəliyi proyeksiyasına qədər ölçülmüşdür. Ön-arxa məsafənin ölçülməsi uşaqlıq cisminin orta nahiyəsində ön və arxa divarların ən uzaq nöqtələri arasında aparılmışdır. Uşaqlığın eni isə, boru ucları səviyyəsində köndələn istiqamətdə ölçülmüşdür.

Alınmış nəticələrin statistik işlənməsi Microsoft Excel statistik analiz proqramının tətbiqi ilə aparılmışdır. Arifmetik orta (M), arifmetik ortanın orta xətası (m), minimum və maksimum dəyərlər, ikitərəfli 95% etibarlılıq intervalları (confidence interval - CI) müəyyən edilmişdir. Qruplar arasındakı fərqlərin statistik etibarlılığı Stüdentin t-meyarı, kiçik qruplar üçün Mann-Uitninin U meyarı üzrə təyin edilmişdir.

Diaqnostik metodların effektivliyi onların həssaslığını, spesifikliyini, pozitiv prediktiv dəyərini, neqativ prediktiv dəyərini və ümumi diaqnostik dəqiqliyi hesablamaqla qiymətləndirilmişdir.

Tədqiqatın nəticələri və müzakirəsi. Uşaqlığın ultrasəs müayinəsi standart proyeksiyalarda aparılmışdır (cədvəl 1).

Nəticələrin təhlili göstərdi ki, birinci qrup pasiyentlərdə uşaqlıq cisminin uzunluğu və onun ön-arxa ölçüsü əhəmiyyətli dərəcədə böyükdür ($p < 0,05$). Uşaqlıq boyununun orta uzunluğunun birinci və ikinci qruplar üzrə parametrləri arasında fərq statistik əhəmiyyətli olmuşdur ($p < 0,05$).

Tədqiqata daxil olan bütün pasiyentlərin çanaq orqanlarının ultrasəs müayinəsi zamanı endometrium İETA meyarlarına uyğun olaraq qiymətləndirildi. Bu meyarlara əsasən endometriumun strukturu, qalınlığı, exogenliyi, orta xətti, endometrium-miometrium keçid zonası, uşaqlıqdaxili mayenin xarakteri və miqdarı qiymətləndirilmişdir [5].

Müayinə zamanı birinci qrup pasiyentlərdən 25 (32,1%), ikinci qrupa daxil olan pasiyentlərdən 21 (60,0%) qadında endometriumun

Cədvəl 1. Müayinə olunan pasiyentlərdə USM göstəriciləri (M±m) (min-max) [95%CI]

Ultrasəs göstəriciləri	1-ci qrup (n=78)	2-ci qrup (n=35)	p
Uşaqlıq:			
- uzunluğu, mm	74,6±2,9 (35,5-181,0) [95%CI:68,8-80,4]	58,4±3,7(28,0-130,0) [95%CI:50,9-65,8]	0,002
- ön-arxa ölçüsü, mm	61,8±2,4 (30,0-135,0) [95%CI:56,9-66,6]	44,9±2,8(20,0-86,0) [95%CI:39,2-50,7]	< 0,001
- eni, mm	69,1±3,0(10,0-159,0) [95%CI:63,0-75,1]	54,7±2,8 (29,0-102,0) [95%CI:49,0-60,5]	0,005
Uşaqlıq boynu:			
- uzunluğu, mm	34,8±0,6(23,0-53,0) [95%CI:33,5-36,1]	29,7±1,0(21,0-43,0) [95%CI:27,8-31,7]	< 0,001
- eni, mm	28,0±0,6(16,0-49,0) [95%CI:26,7-29,2]	24,0±1,3(10,0-54,0) [95%CI:21,3-26,7]	0,003

Qeyd: p – premenopauzal (I qrup) və postmenopauzal (II qrup) dövrdə olan qadınların göstəriciləri arasındakı fərqin statistik etibarlılığı

hiperexogen olduğu müşahidə edilmişdir. Hipoexogen endometrium birinci və ikinci müşahidə qruplarında müvafiq olaraq 15 (19,2%) və 9 (25,7%) pasiyentdə qeyd edilmişdir. 38 (48,7%) premenopauzal və 5 (14,3%) postmenopauzal qadında isə, endometrium izoexogen olmuşdur. Birinci qrupda ikinciyə nisbətən statistik əhəmiyyətli fərq aşkar edilmişdir ($\chi^2=12,641$; $p<0,05$).

Endometriumun strukturu qiymətləndirilərkən 55 (48,7%) pasiyentdə homogenlik, 58 (51,3%) pasiyentdə heterogenlik müşahidə edilmişdir. Premenopauzada olan 43 (55,1%) pasiyentdə endometriumun strukturu homogen, 20-də (25,6%) heterogen asimmetrik, kistik quruluşlu, 15-də (19,2%) kistik sahələr olmadan heterogen asimmetrik olmuşdur. İkinci qrupda, 12 (34,3%) postmenopauzal pasiyentdə endometriumun homogen quruluşu, 10 (28,6%) pasiyentdə heterogen asimmetrik, kistik quruluşlu və 13 (37,1%) qadında kistik sahələr olmadan heterogen asimmetrik olduğu müəyyən edilmişdir. Bu göstəriciyə görə birinci və ikinci qrup pasiyentlər arasında statistik əhəmiyyətli fərqlər olmamışdır ($\chi^2=5,363$; $p>0,05$).

Endometriumun patologiyalarında uşaqlığın exoqrafik müayinəsi zamanı onun strukturu ilə yanaşı, qalınlığına da xüsusi diqqət yetirilməlidir. Tədqiqatın nəticələrinə görə, hər iki qrupda pasiyentlərin endometriumunun orta qalınlığı $11,5\pm 0,5$ mm olmuşdur. Bu göstərici premenopauzal qadınlarda $12,2\pm 0,6$ mm, postmenopauzal qadınlarda $10,1\pm 1,1$ mm olmuşdur ($p<0,05$). Ədəbiyyat məlumatlarına görə, postmenopauzal dövrdə endometriumun qalınlığı 4-5 mm-dən çox olduqda endometrium xərçəngi riski yüksəlir, bu baxımdan, endometriumun qalınlığının exoqrafik ölçülməsi xüsusi əhəmiyyətə malikdir [8, 9, 10].

Uşaqlıq divarlarının zonal topoqrafiyası zamanı endometriumdan miometriuma keçid zonasının xüsusiyyətləri müəyyənləşdirilmişdir. Tədqiqatımızda endometriumu heterogen struktura malik olan 11 (9,7%) pasiyentdə keçid zonasını dəqiq fərqləndirmək mümkün olmadı. 29 (25,7%) pasiyentdə endometriumun orta xəttin deformasiyası, uşaqlıq boşluğunun 0,3-0,5 sm-ə qədər genişlənməsi aşkar edilmişdir ki, bu da exoqrafik olaraq aşkarlamaqda çətinlik yaradan kiçik endometrium poliplərinin mövcudluğunun göstəricisi ola bilər.

Ultrasəs müayinəsi zamanı 5 (13,3%) pasi-

yentdə uşaqlıq boşluğunda mayenin olması aşkar edilmişdir. Premenopauzal qadınlar arasında uşaqlıqdaxili maye 6 (7,7%), postmenopauzal qadınlarda isə 9 (25,7%) pasiyentdə müşahidə edilmişdir. Premenopauzal qadınların exoqramlarında uşaqlıqdaxili maye 1 (16,7%) pasiyentdə anexogen, 1-də (16,7%) izoexogen, 4-də (66,7%) qarışıq olaraq təyin edilmişdir. Postmenopauzal dövrdə olan qadınların 3-də (33,3%) uşaqlıqdaxili maye anexogen, 4-də (44,4%) izoexogen, 2-də (22,2%) qarışıq olduğu müəyyən edilmişdir ($\chi^2=2,986$; $p>0,05$). Birinci qrup pasiyentlərdə uşaqlıqdaxili mayenin həcmi $7,40\pm 1,24$ ml, ikinci qrup pasiyentlərdə $7,33\pm 1,98$ ml ($p>0,05$) olmuşdur.

Ultrasəs məlumatlarına əsasən, uşaqlıqdaxili törəmənin aşkarlanmasına görə, müayinə olunan qadınların menopauzadan əvvəlki və postmenopauzal yaş dövrləri üzrə paylanmasını müqayisə edərək aşağıdakı nəticələr əldə edilmişdir. Premenopauzal qadınlar qrupundan 32 (41,0%), postmenopauzal qadınlardan isə 15 (42,9%) pasiyentdə endometrium polipi aşkar edilmişdir. Birinci qrup pasiyentlərdə poliplərin orta ölçüsü $13,7\pm 2,3$ mm, ikinci qrup pasiyentlərdə $7,75\pm 1,0$ mm olmuşdur ($p>0,05$). Poliplər çox hallarda exogenliyi artmış və homogen quruluşa malik olmuşdur. Ultrasəs müayinəsində endometrium polipi olduğu güman edilən pasiyentlərin əksəriyyətində anormal uşaqlıq qanaxması şikayəti olmuşdur. Lakin birinci qrup pasiyentlərdən 3 (3,8%), ikinci müşahidə qrupu pasiyentlərindən 8 (22,9%) nəfərdə profilaktik müayinə zamanı endometrium polipləri aşkarlandığına baxmayaraq, şikayətləri olmamışdır.

Ultrasəs müayinəsi 67 (59,3%) qadında uşaqlığın müxtəlif lokalizasiyalı miomatoz düyünlərinin diaqnozunu qoymağa imkan vermişdir. Belə ki, premenopauzal qrupdan 49 (62,8%), postmenopauzal qrupdan 18 (51,4%) qadında miomatoz düyünlər aşkar edilmişdir. Müayinənin nəticələrinə əsasən, 67 qadınlardan 13-də (19,4%) miomatoz düyünlər lokalizasiyasına görə submukoz olmuşdur. Birinci qrup pasiyentlərdə düyünlərin orta ölçüsü $34,0\pm 5,8$ mm, ikinci qrupda $21,0\pm 7,3$ mm olmuşdur ($p>0,05$).

USM nəticələrinə görə, 17 (21,8%)-i premenopauzal, 9 (25,7%)-u postmenopauzal olmaqla, 26 (23,0%) pasiyentdə adenomioz əlamətləri aşkar edilmişdir. Bu pasiyentlərdə ultrasəs

Cədvəl 2. Ultrasəs müayinəsinin diaqnostik əhəmiyyəti

USM	Həssaslıq (% -lə)	Spesifiklik (% -lə)	PPD (% -lə)	NPD (% -lə)	ÜDD (% -lə)
Endometrium polipi		Həssaslıq	68,1	77,3	73,5
Uşaqlıq mioması	86,5	68,1	95,5	78,3	88,5
Adenomioz	61,8	93,7	80,8	85,1	84,1

Qeyd: PPD–Pozitiv Prediktiv Dəyər, NPD–Neqativ Prediktiv Dəyər, ÜDD–Ümumi Diaqnostik Dəqiqlik

müayinəsi zamanı uşaqlığın ölçüsünün 6-8 həftə hamiləlik qədər artması və uşaqlıq divarlarının qalınlığında asimmetriya qeydə alınmışdır.

Tədqiqatımızda USM metodunun informativliyinin müxtəlif göstəriciləri müəyyən edilmişdir (cədvəl 2).

Cədvəldən də göründüyü kimi, uşaqlıq daxili törəmələrin aşkarlanmasında bu instrumental üsul kifayət qədər yüksək həssaslığa və spesifikliyə malikdir. Qeyd edilən patologiyalar arasında USM ən yüksək həssaslığı ($86,5 \pm 4,0\%$) müxtəlif lokalizasiyalı uşaqlıq mioması olan qadınlarda müşahidə edilmişdir.

Əldə edilmiş nəticələrə görə, pre- və postmenopauzal qadınlarda endometrium patologiyalarının diaqnostikasında ultrasəs müayinəsinin həssaslığı 72,1%, spesifikliyi isə 87,8% təşkil etmişdir. Bu nəticələrə əsasən demək olar ki, nə M-exonun artması, nə də onun strukturunda olan dəyişikliklər pre- və

postmenopauzal dövrdə endometriumdakı patoloji proseslərin əsl mahiyyətini etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan vermir. Beləliklə, reproduktiv dövrdən fərqli olaraq, pre- və postmenopauzal dövrdə xüsusən qanlı ifrazat şikayəti olan pasiyentlərdə USM zamanı aşkarlanan cüzi dəyişikliklər belə, morfoloji tədqiqat üçün zəmin yaradır.

Beləliklə, USM endometrium və uşaqlıq boşluğunun qiymətləndirilməsinin ilkin diaqnostikası üçün xidmət göstərən çox əhəmiyyətli qeyri-invaziv üsuldur. Tədqiqatımızın nəticələri göstərdi ki, ultrasəs müayinəsi patologiyaları erkən mərhələdə aşkar etmək və xəstələrin adekvat müalicəsini təşkil etmək üçün vacibdir. Uşaqlıqdaxili patologiyaların aktiv aşkarlanması üçün pre- və postmenopauzal yaşda olan bütün qadınlar skrining ultrasəs müayinəsindən keçməlidirlər.

ƏDƏBİYYAT

1. Van Hanegem N., Breijer M.C., Slockers S.A. et al. Diagnostic workup for postmenopausal bleeding: a randomised controlled trial // BJOG. 2017; 124 (2): 231–240
2. Dueholm M., Hjorth I., Dahl K., Pedersen L.K., Ortoft G. Identification of Endometrial Cancers and Atypical Hyperplasia: Development and Validation of a Simplified System for Ultrasound Scoring of Endometrial Pattern // Maturitas. 2019; 123:15–24.
3. Кобаидзе Е.Г., Матвеева Ю.Н., Падруль М.М. Патология эндометрия у пациенток постменопаузального возраста // Украинский медицинский журнал. 2020; 5: 116–121. [Kobaidze E.G., Matveeva Yu.N., Padrul M.M. Patologiya endometriya u pacientok postmenopauzalnogo vozrasta // Ukrainskiy medicinskiy jurnal. 2020; 5: 116–121.]
4. Озерская И.А. Эхография в гинекологии. 2-е изд. Москва: ВИДАР. 2013; 147–172. [Ozerskaya I.A. Exografiya v ginekologii. 2-e izd. – Moscow: VIDAR. 2013; 147–172]
5. Leone F. P., Timmerman D., Bourne T., Valentin L., Epstein E., et al. Terms, definitions and measurements to describe the sonographic features of the endometrium and intrauterine lesions: a consensus opinion from the International Endometrial Tumor Analysis (IETA) group // Ultrasound Obstet. Gynecol. 2010; 35 (1): 103–112.
6. Lin D., Zhao L., Li S., Hao Y. Combination IETA ultrasonographic characteristics simple scoring method with tumor biomarkers effectively improves the differentiation ability of benign and malignant lesions in endometrium and uterine cavity // Frontiers in Oncology. 2021; 11: 605847.
7. Verbakel J.Y., Mascilini F., Wynants L., Fischerova D., Testa A.C., Franchi D., et al. Validation of Ultrasound Strategies to Assess Tumor Extension and to Predict High-Risk Endometrial Cancer in Women From the

- Prospective IETA (International Endometrial Tumor Analysis)-4 Cohort // *Ultrasound Obstet Gynecol* (2020) 55(1):115–24.
8. Sladkevicius P., Installe A., Van Den Bosch T., Timmerman D., Benacerraf B., Jokubkiene L., et al. International Endometrial Tumor Analysis (IETA) Terminology in Women With Postmenopausal Bleeding and Sonographic Endometrial Thickness ≥ 4.5 mm: Agreement and Reliability Study // *Ultrasound Obstet Gynecol*. 2018; 51(2):259–68.
  9. Dueholm M., Hjorth I., Dahl K., Hansen E.S., Ortoft G. Ultrasound Scoring of Endometrial Pattern for Fast-Track Identification or Exclusion of Endometrial Cancer in Women With Postmenopausal Bleeding // *J Minim Invasive Gynecol*. 2019; 26(3):516–25.
  10. Van den Bosch T., Verbakel J.Y., Valentin L., Wynants L. Typical Ultrasound Features of Various Endometrial Pathology Described Using the International Endometrial Tumor Analysis (IETA) Terminology in Women With Abnormal Uterine Bleeding // *Ultrasound Obstet Gynecol*. 2020; 57(1):164–72.

Л.З.Маммадли

СОВРЕМЕННЫЕ КРИТЕРИИ СОНОГРАФИЧЕСКИХ ПОКАЗАНИЙ ПРИ ПАТОЛОГИЯХ ЭНДОМЕТРИЯ

II Кафедра Акушерства и Гинекологии Азербайджанского Медицинского Университета, Баку, Азербайджан

Резюме. В статье представлена информация об исследованиях, проведенных с целью изучения сонографических признаков патологий эндометрия.

В исследование были включены 113 женщин в пре- и постменопаузе в возрасте от 40 до 65 лет: 78 (69,0%) женщин находились в пременопаузе (1-я группа), 35 (31,0%) — в постменопаузе (2-я группа). Основной жалобой пациенток были аномальные маточные кровотечения различной интенсивности и продолжительности. Состояние эндометрия оценивали по критериям IETA.

При обследовании полипы эндометрия обнаружены у 47(41,6%), миомы матки у 67 (59,3%), признаки аденомиоза у 26 (23,0%) пациенток. Чувствительность ультразвукового исследования в диагностике патологий эндометрия составила 72,1%, специфичность 87,8%. Результаты исследования показали, что не только толщина эндометрия, но и изменения его структуры играют важную роль при ультразвуковом исследовании.

Для активного выявления внутриматочной патологии все пациентки пре- и постменопаузального возраста должны подвергаться скрининговому ультразвуковому обследованию.

L.Z.Mammadli

MODERN CRITERIA OF SONOGRAPHIC INDICATIONS IN ENDOMETRIAL PATHOLOGIES

II Department of Obstetrics and Gynecology, Azerbaijan Medical University, Baku, Azerbaijan

Summary. The article provides information about studies conducted to investigate the sonographic signs of endometrial pathologies. The study included 113 pre- and postmenopausal women aged 40 to 65 years. Of these, 78 (69.0%) were premenopausal (Group 1), and 35 (31.0%) were postmenopausal (Group 2). The major symptoms experienced by the patients were abnormal uterine bleeding of varying intensity and duration. The state of the endometrium was assessed according to the IETA (International Endometrial Tumor Analysis Group) criteria. During the examination, endometrial polyps were found in 47 (41.6%) patients, uterine fibroids in 67 (59.3%), and signs of adenomyosis in 26 (23.0%) patients. The sensitivity of ultrasound in diagnosing endometrial pathologies was 72.1%, and the specificity was 87.8%. The results of the study showed that not only the thickness of the endometrium, but also changes in its structure play an important role in ultrasound examination. For active detection of intrauterine pathology, all pre- and postmenopausal patients should undergo screening ultrasound examination.

Müəlliflə əlaqə üçün:

Məmmədli Leyla Zakir qızı, Azərbaycan Tibb Universitetinin II Məməliq və Ginekologiya kafedrası

E-mail: dr.leila.mammadli@gmail.com